

REFLEX

29

CS SPOLEČENSKÝ TÝDENÍK

www.reflex.cz

KARLOVY VARY 2002

PROČ JDE PŘI TECHNOPARTY O ŽIVOT [6]

SPISOVATEL BLUMFELD S. M. – TAJEMNÁ POSTAVA Z LESŮ [22]

JEN PRO BOHÁČE JE FARMAŘENÍ V ČECHÁCH [26]

č. 29 ■ 18. ČERVENEC 2002

22 Kč ■ PŘEDPLATNÉ 18 Kč

NEŽ ZAČNE SHOW

Jsou jako žoldáci najatí na špinavou práci, kteří zmizí, než dorazí generalita. Ve dne v noci, v parnu i v lijáku rukama přenášejí z místa na místo a spojují stovky metrů kabelů a kilogramů železa, aby je za několik hodin zase rozpojili, rozebrali a odvezli jinam. Občas se při tom zraní a naštvou, záleží jen na zručnosti. A samozřejmě i na štěstí a na smůle. Za to vše mizerná výplata – ve srovnání s těmi, pro které pracují, třeba stotisícina. Za několikánásobek špinavé práce. Bez nich to ale nejde.

Řeč je o lidech, kteří stavějí obří koncertní pódia pro rockové či dýdžejské hvězdy a festivalová městečka. Podobně jako jejich práce je zdánlivě nudný i jejich příběh. Neko-nečné nejjednodušší pracovní úkony. Hromady těžkých šroubů a matic, hromady klínů. Co nejvyšší efektivita, co nejnižší náklady. Uprostřed dne dovezený oběd a stejná práce znovu až do večera. Někdy do noci či do rána. Končí se, až když je hotovo. Když se podíváte na tři čtvrtě kilometru dlouhý a sto metrů široký pustý pruh louky, na níž během necelých čtyř dnů vyrostle oplocené městečko se dvěma zastřešenými pódii a cirkusovými šapitó s mraky decibelů a ostrých světél, to vše doplněné bary, občůdky a toaletami, uvědomíte si, že být anonymním žoldákem znamená péknou dřinu.

Obyčejná těžká práce dělá i ze studentů chlapy s cynickým smyslem pro humor. Když tady někomu spadne púlmetráková konstrukce na nohu, ozve se smích.

pení Chemical Brothers liší od loňska, vystačili si se třicetimetřovou měřicí páskou. „Ze stovky kolíků nakonec nesedí tak tři. Za dvě hodiny končíme. Pak už tady budu pořád.“

SEDMASEDMDESÁT HODIN

V pondělí ráno před devátou přijíždějí první kamióny s díly největší střešní konstrukce a taky téměř třemi kilometry plotu. „Zatím se zdá, že je tady moc lidí,“ komentuje dělník Víšek, neustále v autě pendlující sem a tam, „ale v jeden moment budou chybět.“ Kdy? „Až bude nějaký průser.“ Lidmi myslí dvě party brigádníků, převážně starších středoškoláků a vysokoškoláků, případně lidí ocitnuvších se v pracovním vakuu. Dvacet jich přijelo z Trutnova, patnáct z Prahy. Stříbrně nastříkané díly ocelové konstrukce, v kompletu vážící 6, 5 tuny a měřící 30 krát 15 metrů, zatím leží stranou. Když se na tu hromadu železa podíváte, ucítíte v pažích nepříjemný, velmi těžký pocit.

Jakkoli chladným a neosobním dojmem železná konstrukce působí, jde jen o zdání. Některé totiž mají své lidské a zvířecí příběhy. Se sedmadvacitiletým Alešem Plíhalem, produkčním firmy, jež konstrukci pro C-lounge, oddechový prostor se sedačkami, staví, jsme seděli na jednom z dílů. Bylo horké, větrné dopoledne a dutiny trubek kolem rozeznávala meluzína. Vloni, poté, co zvedli věnec do poloviční výšky, stál Plíhal nohama zaklíněn v jednom dílu, když se převážil dopředu. O horní trubku si pod kolenem zlomil holenní i bérčovou kost a z pole ho odvážela sanitka. „Tři měsíce jsem nechodil. Pod kolenem mi do nohy zavedli titanový prut a spodem ho vytáhli. Nedávno mi ho vyndali. Vlastně to trvalo celý rok,“ vypráví, nyní už s úsměvem, a ukazuje ošklivou jizvu na holeni. Bolí už při pohledu.

OSMAŠEDESÁT HODIN

Kolem šesté večer obepínal celý prostor plot, na straně parkoviště dvojitý a současně zakrytý zelenou zástěnou. Ta znemožní komukoliv včetně bulvárních médií, jejichž reportéři zde rádi loví drogové senzace, bezplatnou podívanou. „Obvykle se sem snaží zadarmo dostat jen místní,“ vysvětluje Víšek. Směrem do houští a ke stromům je plot jednoduchý. „Všude stejně stojí ochranka. I kdyby sem někdo vlezl, dostane se do zákuřlisy, kde ho ochranka hned pozná.“ Kompletní věnec konstrukce C-lounge už podpírají výtahy. Čeká se na

Děšť a vítr, dva démoni, jichž se při téhle práci všichni bojí nejvíc

Toalety a ploty, jež se letos stavěly dvakrát, zná každý. Málokdo ale tuší, že například každý ze stanů má svůj vlastní agregát.

DVADEVADESÁT HODIN

K Proboštským jezerům u Staré Boleslavi, kde se letos konal třetí ročník největší venkovní taneční party Open Air Field, jsem přijel v neděli odpoledne, zhruba 90 hodin před čtvrtěčným začátkem. Lán louky vyměřovala trojice mužů.

„Náš architekt už to má v oku,“ zodpověděl Aleš Víšek, šéf přípravných prací, můj dotaz, podle čeho píchají do trávy očíslované kolíky, značící rohy budoucích objektů. „Ale při prvním ročníku jsme tu přespávali v karavanech.“ Stejně jako mladý architekt Tomáš Klanc, jenž držel v ruce plánek celého prostoru, připravoval i Víšek předešlé dva ročníky, takže dnes nepotřebují zeměměřičský laser. Přestože se letošní rozmístění pódíí i vymezený prostor kvůli očekávanému zájmu o vystou-

právné sfázování agregátu pohánějíciho jedenáct motorů výtahů, které vše pomalu zvednou do výšky a postupně posadí na nohy. Většina brigádníků má žízeň a sedí v trávě. Vody i minerálky došly před notnou dobou a v pustině není kde se napít.

Na jednom z dílů pro nohy dělá stoj na hlavě brigádník Štefan, namakaný gymnasta z Popradu. „Nikdy jsem na tak velké party nebyl. Na Slovensku nejsou,“ vypráví. „Když měla být u nás v Popradě, zatrhli ji policajti.“ Štefan se bude o kon-

strukci starat i během party, práci ale moc nechválí. Za hodinu bere jen 55 korun. „Rozdáváním letáků si můžeš vydělat i pětaosmdesát,“ říká. Jenže to v Praze skončilo právě dnešním dnem, kdy vstoupil v platnost nový zákon. Štefan je momentálně bez práce a ani nestuduje. Rok žil ve Švýcarsku, kde se staral o koně, příští rok by rád začal v Praze studovat FTVS. Taneční hudbu poslouchá a zná i pražské kluby. Nedávno ho prý v jednom sbalila blondýnka a odvedla ho na afterparty do

žičkovského baru. „Pak jsem zjistil, že je registrovaná na erotickém serveru,“ usmívá se.

Do čtyřmetrové výšky konstrukce vyjela až okolo deváté, dvanáct hodin od započetí prací. Výtahy zdvihají velmi pomalu, asi metr za půl hodiny. „Půjdou do opravy,“ vysvětluje Plíhal. Současně se změní i jejich podoba a příliš komplikovaný a zdlouhavý systém. Nohy střechy pódia tvoří čtyři metrové díly, jejichž postupné přidávání je mravenčí proces. Chvilí nahoru, pak dolů. Odpojit motor, zapojit motor. Vložení dílu je milimetrová práce. Někdo z brigádníků se ptá, kdo jim dá peníze. „To nevím,“ odpovídá Plíhal s úsměvem. „Aha.“ Nikdo už se neptá. Pořád je horko a fouká silný vítr, na obzoru se zatahuje. „Vít je pro konstrukci nejnebezpečnější,“ vysvětluje Klanc. „Může s ní hnout. Třeba pódiium Michaela Jacksona, které na Letné stavěla jeho vlastní produkce, se hnulo asi o půl metru.“

ČTYŘIAČTYŘICET HODIN

V úterý v šest večer lijí jako z konve, nonstop téměř dvanáct hodin. Na včera vyprahlé louce se začínají objevovat bahnitě stopy kol kamiónů. Přesto zde už stojí deset stanů budoucích barů i servisu a dvacítká mobilních toalet. Kousek za vjezdem se na zemi začíná rýsovat tvar střešního věnce hlavního pódia, na němž vystoupí hvězdy večera Chemical Brothers. Staví ho dvacet lidí jiné firmy, než stavěla C-lounge, jiná je i konstrukce a systém zdvižení. Jednotlivé díly anglické elegance Thomson jsou ze slitiny hliníku, takže váží o polovinu méně. Spojují se osmi ocelovými šrouby a zdvižení pomocí řetězu a kladky, kdy se střecha doslova vyveze po elastomerových kolečkách noh, probíhá najednou. Stranou v mokré trávě stojí oblečen do černé pláštěny šéf stavby, dlouhovlasý rocker a pódiiový harcovník Eda Šejnoha. „Obvykle ho stavíme deset hodin, ale dneska bychom rádi skončili dřív,“ říká. Má k tomu pádný důvod. Nejen že pořád lijí, ale začíná být i slušná zima.

Konstrukce pódíí jsou velmi citlivou záležitostí a ještě donedávna si je zahraniční produkce stavěly samy. Nyní obvykle jmenovitě požadují značkové konstrukce, garantující bezpečnost. „Nikdo si nad sebe nechá jen tak pověsit deset tun,“ říká Šejnoha. „Průsery se stávají, jen o nich nikdo nechce moc mluvit. Dokonce se stalo, že to spadlo i celý. Proto jsou zahraniční produkce tak poctivé, vše kontrolují i třikrát. Nejnebezpečnější je zdvihání podpěrných noh. A zvlášť když je takhle mokro a kluzko. Jedna váží dva a půl metráku, a kdyby se někdo z lidí, kte-

Největší ironií je, že většina festivalového městečka zmizí zhruba osm hodin poté, co odejdou poslední návštěvníci

ří ji podírají, smeknul, všechno to na ně spadne.“ Pro zajímavost: holý hliníkový věnec bez světla a efektů váží tři tuny. „Na každý detail se musí dávat bacha,“ dodává Šejnoha, jenž například dohlížel na stavbu pódíí pro Rogera Waterse nebo Jamiroqai. „Zhruba do sedmadvadesátého roku se k nám pódia vozila, nikdo je tady neměl.“ Není divu. Sestava, jaká roste před námi, tedy patnáctkrát dvanáct metrů s postranními římsami na navěšení aparatury a světla, stojí šest miliónů korun. Aby se zaplatila, musí se intenzivně využívat. „Dá se říct, že skoro každý víkend stavíme,“ vysvětluje Šejnoha. „Když jsem byl na exkurzi u výrobce, kousek od Londýna, říkal jsem si, kam to všechno pořád mizí. Sotva něco dodělali, hned to vynesli na dvůr a začali něco nového. Myslel jsem, že tím svět už musí být zahlcený. A pak jsem na velké výstavě ve Frankfurtu viděl, co všechno se z jejich dílů dá postavit.“

„Edo, mám problém!“ křičí na Šejnohu Mirek, kuchař, řidič a spousta dalších profesí v jedné osobě. V zelené kombiněze stojí na spuštěných dveřích vleku a kolem pobíhá černý ubrouzdaný retriever. „Vlek je nakřivo

a tuk mi na pávni stojí k jedny straně! Co s tím mám dělat?“ Mirek se snaží uvnitř vleku usmažit hemeňdoks s uzeným masem. „Pro všechny?“ ptám se. „Ne, jen pro nás,“ odpovídá Šejnoha i za čtyři kmenové kvalifikované zaměstnance, kteří šéfuji najatým brigádníkům. Ti jsou odkázáni na vlastní zásoby. „Jídlo a pití jsou důležité. Lidi se musí na práci soustředit,“ vysvětluje Šejnoha. „Proto zahraniční produkce vždycky vytahují jako první catering.“ U vleku si Šejnoha vzpomněl na loňskou zdejší historku. „Z trávy najednou vytlitly tisíce malých mušek a začaly nás štípat. Neměli jsme žádný repelent, tak jsme se museli potírat ballantinkou, nic jiného jsme s sebou neměli.“

DVACET HODIN

Ve středu před šestou bylo téměř blankytné nebe. Víška jsem potkal hned u vjezdu do areálu. „Jedete včas, právě přijel,“ pozdravil mě. Řeč je o kamiónu s aparaturou a technickým vybavením Chemical Brothers. První starost britského tetovaného šoféra byla, kde se vysprchuje. „Musel jsem mu vysvětlit, že tady žádná sprcha není.“ Hlavní pódium, jehož konstrukci Šejnohovi li-

Ve čtvrtce o půlnoci by nikdo nevěřil, že v pondělí ráno tu byla jen zelená louka

dé dokončili ve dvě ráno, připomíná baldachýn. Střecha se leskne stříbrně a zadní polovinu zakrývá ve větru vlnající černé sukno. Na římsách visí část světla, naproti symetricky stojí dvě menší konstrukce pro světla hypnotizující dav, mezi nimiž je zvukařské pódium. Přibyla dvě cirkusová šapitó, bary se zavázejí nápoji a stranou hučí kamión se čtyřsetkilowattovým dieselovým generátorem. Od něj se v trávě ztrácejí tlusté černé kabely. Víšek opět autem pendluje po celém areálu, kde začíná být intenzivní těsno, a nejen mobilem řeší problémy.

„Teď už se bude pracovat non-stop,“ říká mi u stolu s lavicemi, jež vyrostly před jedním z barů. Nejdůležitější je nyní rozvést elektřinu a zkusit zvuk a světla. „Ráno přijedou čerstvé síly, jádro ale zůstane stejné.“ Podle Víška práce letos běží hladčeji než vloni. „Vše je víc standardizované, od jednání s úřady po objednání služeb. Někdy stačí říct jako vloni a vědí. Letošek je i důkazem, že se vše dá zvládnout mnohem rychleji. Dřív jsem na festivalu pracoval od února, letos mi na administrativu muselo stačit deset dnů.“ Ač se to z jeho direktivního rozhodování nezdá, Víšek říká, že se na stavbě nedodrží striktní hierarchie. „Všichni jsme spíš kamarádi. Je sice pravda, že v branži pracuje dost lidí, kteří dřív dělali spolu, a dneska se nemůžou ani cítit. Tady je to ale tak velký, že se tu dodavatelé potkají všichni, takže to musí nějak jít.“

Víškovi zazvonil mobil. U jednoho z pódíí potřebují kvůli světlům horeleze. Na čele se mu perli pot a pokouší se to domluvit. K našemu stolu současně přichází jeden z mužů, jejichž starostí jsou světla. Chybí jim silný generátor, který nedorazil. „Tak si vezměte ten devítikilowattový,“ pokouší se situaci operativně řešit Víšek. Muž se usmívá, ví své. „Díky. To je tak na buřty,“ odpovídá. „Hele, ten člověk o tom ví a pokouší se to řešit,“ končí debatu Víšek. V jedenáct v noci se začne vykládat kamión Chemical Brothers, jehož šofér odpočívá s nahozeným motorem v klimatizované kabině tahače. Před stany u vjezdu do areálu, nad nimiž se suší mokré či vyprané oblečení brigádníků (těžko říct), kteří tu bydlí od prvního dne, hoří oheň. Na západě se opět mračí nebe a v dáli se blýská a ozývá první hrom. Do začátku festivalu chybí nějakých 18 hodin.

P. S. Večerní a noční bouřka a vichřice shodily obě obří šapitó a ploty a rozmočily louku tak, že se musela odsávat. Organizátoři Rock for People v Českém Brodě skončili ještě hůř. Spadlo jim hlavní pódium a museli částečně změnit program. ☒